

DZIENNIK WILEŃSKI

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: ul. Dominikańska 4. Telefon Redakcji i Administracji 448, Drukarni 1244. Adres drukarni: Mostowa 1. Redaktor przyjmuje od g. 2—4 pp. Administracja otwarta od g. 9—5, w niedzielę od 12 — 1 pp. „Dziennik Wileński” wychodzi codziennie, z wyjątkiem poniedziałków i dni poświęconych.

PRENUMERATA: miesięczna 4 zł., z odnośnieniem i przesyłką pocztową 4 gr. 50, za granicę 8 zł.
OGŁOSZENIA: za wiersz milim. przed tekstem 6 lam 35 gr., w tekście 40 gr., za tekstem 10 lam. 15 gr. W numerach świątecznych oraz z prowincji o 25 proc. drożej, zagranicą o 50 proc. drożej. Ogłoszenia cyfrowe, skomplikowane i z zastrzeżeniem miejsca o 25 proc. drożej. Administracja nie bierze odpowiedzialności za terminowe umieszczenie ogłoszeń. **Konto czekowe w P. K. O. Nr 80187.**

Drzewka owocowe i krzewy

znane ze swej dobroci i wielokrotnie odznaczone
poleca
Gospodarstwo Sadowe Józefów n/Wisłą (Województwo Lubelskie) 541-00
Katalogi i oferty wysyłane są gratis na pierwsze żądanie.

Zupełnie darmo 1 pudełko pasty do obuwia **ZORZA**
otrzyma kupując na II Targach Północnych
1 paczkę zaprawy do podłóg **ZORZA** za 1 zł. 50 gr.

Rozwiązanie Sejmu Śląskiego.

WARSZAWA, (Pat.) W dniu dzisiejszym zostało doręczone marszałkowi Sejmu Śląskiego następujące zarządzenie Pana Prezydenta Rzeczypospolitej:

„Na podstawie art. 22 ustęp 2 ustawy konstytucyjnej z dnia 15 lipca 1920 roku zawierającej statut organiczny województwa śląskiego (Dz. U. R. P. Nr. 75 poz. 467) rozwiązuję Sejm Śląski z dniem 26 września 1930 r.

Warszawa, dnia 25 września 1930 r.

Prezydent Rzeczypospolitej
IGNACY MOŚCICKI.
Prezes Rady Ministrów
JÓZEF PIŁSUDSKI.

Wybory do Sejmu Śląskiego.

WARSZAWA, (Pat.) Pan Prezydent Rzeczypospolitej podpisał dziś następujące zarządzenie:

Na podstawie art. 1 ustawy z dn. 22 marca 1929 r. w sprawie ordynacji wyborczej do Sejmu Śląskiego (D. U. R. P. 1930 r. Nr. 12 poz. 67), art. 11 i 12 dekretu z dn. 28 listopada 1918 r. o ordynacji wyborczej do Sejmu Ustawodawczego w brzmieniu ustalonym rozporządzeniem ministra Spraw wewnętrznych z dn. 29 lipca 1922 r. (D. U. R. P. Nr. 59 poz. 528) oraz art. 2 p. 3 wyżej wymienionej ustawy zarządzam wybory poselskie do Sejmu Śląskiego. Dzień głosowania oznaczam na dzień 23 listopada 1930 r. Prezydent R. (—) Ignacy Mościcki, Prezes R. M. (—) Józef Piłsudski.

ARESZTOWANIE POSŁA W. KORFANTEGO.

KATOWICE, (Pat.) Prokurator przy Sądzie Okręgowym w Katowicach wydał w dniu dzisiejszym polecenie osadzenia w areszcie Wojciecha Korfantego, b. posła na Sejm Rzeczypospolitej i na Sejm Śląski. Na podstawie powyższego polecenia, został p. Wojciech Korfanty w dniu 26 września r. b. przed południem przez organa policyjne aresztowany. Ze względu na wszczęte śledztwo, szczegóły trzymane są w tajemnicy.

Szczegóły aresztowania b. posła Wojciecha Korfantego.

(Telefonem od własnego korespondenta).

WARSZAWA. Według dalszych wiadomości z Katowic, aresztowanie p. Wojciecha Korfantego nastąpiło w następujący sposób: O godz. 8 m. 45 rano przed willą p. Korfantego zjechał samochód, z którego wysiedli policjanci w mundurach, żandarm i wywiadowcy. Przeprowadzono ścisłą rewizję w całym domu. Zabrano 11 plik listów i dokumentów i oświadczone p. Korfantemu, że jest aresztowany. P. Korfanty zaprotełował przeciwko temu, że jest posłem, poczem został zaprowadzony do samochodu wojewódzkiego i wywieziony do Brzeźcia nad Bugiem.

W południe przeprowadzono b. dokładną rewizję w redakcji „Polonji”.

Obrona prawna aresztowanego p. Korfantego.

(Telefonem od własnego korespondenta).

WARSZAWA. Do obrony aresztowanego b. posła Korfantego zgłosił się adwokat Kuczyński z Warszawy członek stronnictwa Chrześcijańskiej Demokracji b. wiceminister spraw wewnętrznych.

Nie potwierdziła się wiadomość o aresztowaniu innych posłów śląskich.

(Telefonem od własnego korespondenta).

WARSZAWA. Z kół urzędowych zapewnijają, że wiadomość podana z Katowic o aresztowaniu innych posłów nie potwierdziła się. Został aresztowany jedynie b. poseł Wieczorek komunista, za działalność antypaństwową.

Dochodzenie karne przeciwko działaczom N. P. R. i Stronnictwa Narodowego.

(Telefonem od własnego korespondenta).

WARSZAWA. Dziś przekazano sądowi okręgowemu w Gnieźnie wszczęte dochodzenie karne przeciwko redaktorowi **Tadeuszowi Powidziemu** z Torunia, b. posłowi **Lewandowskiemu** z Bydgoszczy i **Władysławowi Kaźmierczakowi**, działaczom **N.P.R. i Stronnictwa Narodowego**.

Wszczęto dochodzenie karne przeciwko b. posłowi **Karolowi Wierczakowi** za niewzięcie członków rządu popelnione na posiedzeniu Stronnictwa Narodowego w dniu 9 bm. w hotelu Francuskim w Gnieźnie.

Obrady Chrześcijańskiej Demokracji.

(Telefonem od własnego korespondenta).

WARSZAWA. W środę dnia 1 października odbędzie się plenarne posiedzenie Zarządu Głównego stronnictwa Chrześcijańskiej Demokracji.

Likwidacja bojówek ukraińskich.

LWÓW, (Pat.) Wyniki ekspedycji policyjnej na terenie pow. rohatyńskiego, bóbreckiego, podhajeckiego i brzeżańskiego, były w ciągu dnia wczorajszego następujące: Wykryto kilka sztuk broni, znaczną ilość cylindrów od szrapneli i granatów, pewną ilość części składowych broni, prochu strzelniczego, znaczną ilość nielegalnych wydawnictw i t. d. Zatrzymano 4 osoby, jedną za przynależność do Ukraińskiej Organizacji Wojskowej, inną za nielegalne posiadanie broni. Pod jedną wsią w pow. rohatyńskim, doszło wczoraj do wymiany strza-

łów pomiędzy wartownikiem i 3-ma nieznanymi osobnikami, którzy spłoszeni przez wartownika, uciekając do lasu, dali kilka strzałów rewolwerowych, a następnie kilkanaście karabinowych. Strzałami tymi raniony został pastuch, który zmarł. Wysłany w pościg patrol policyjny, wykrył w lesie kryjówkę napastników, którzy jednak zdolali już przedtem ucieść do lasu. W wyniku rewizji u grecko-katolickiego księdza w Rohodowcach, w pow. podhajeckim, znaleziono rewolwery i nabojów, około 80 kg.

Likwidacja komunistycznych organizacji akademickich.

WARSZAWA, (Pat.) Na skutek obserwacji, prowadzonej na terenie Związku Młodzieży Socjalnej i akademickiego klubu sportowego „Pochodnia”, przystąpiono do likwidacji tych organizacji i przeprowadzono rewizję u 7 osób, u których ujawniono obfity materiał, świadczący o działalności

komunistycznej tych związków. Na skutek ujawnionych podczas rewizji materiałów, zatrzymano Bachracha Aleksandra, studenta uniwersytetu warszawskiego, Liliental Estere, uczennicę i Birnholza Stanisława, oraz Marientera Pawła. Dalsze dochodzenie w toku.

Wielki skład amunicji z czasów wojny światowej.

LWÓW, (Pat.) Dzisiejszy „Lwowski Kurjer Poranny” donosi, że obok miasteczka Żydaczów, w woj. stanisławowskiego natrafiono w lesie na wielki skład amunicji i materiałów wybuchowych. Sprawozdawca dziennika, który udał się na miejsce otrzymał od starosty żydaczowskiego informację, że wbrew pogłoskom amunicja nie należy do Ukraińskiej Organizacji Wojskowej lecz pochodzi z czasów wojny światowej i za-

kopana została przez wojska niemieckie. W lesie obok toru kolejowego wybudowano w czasie wielkiej wojny 2 magazyny, w których przechowywano sprzęt wojskowy. Obecnie pluton saperów rozkopał znaczną część terenu, natrafiając na głębokości 2 metrów na miny, pociski artyleryjskie i granaty ręczne. Władze wojskowe zajęły się usunięciem amunicji.

Terror w Rosji szaleje.

48 nowych wyroków śmierci. Rozstrzelanie popa.

MOSKWA, 26.IX. Zakończył się proces przeciwko grupie oskarżonych o przynależność do organizacji uprawiającej sabotaż żywnościowy. Obydaj przywódcy rzekomej organizacji Aleksander Rjazancew i E. Karatygin oraz 48 członków zostało skazanych na śmierć. **Wyrok wykonano.**

MOSKWA, 26.IX. W tych dniach zakończył się w Moskwie proces

Sprawa Kłajpedy będzie rozpatrywana w Genewie.

Kłajpeda dyplomatyczna Litwy.

GENEWA, (Pat.) Komitet prawników, powołany przez Radę dla zaopiniowania, czy skarga o pogwałcenie praw autonomicznych Kłajpedy może być wniesiona na porządek dzienny Rady, wypowiedział się pozytywnie, wobec czego sprawa będzie rozpatrywana

na na jutrzejszym posiedzeniu Rady. Litewski minister spraw zagranicznych Zaunius w dalszym ciągu sprzeciwia się rozpatrywaniu skargi. Należy spodziewać się długiej na ten temat debaty, a nawet przeciwnicy się jej na styczniową sesję Rady.

Nielegalny skład broni niemieckiej w Poznaniu.

POZNAŃ, (Pat.) Dzisiejsza poznańska „A. B. C.” donosi, że organa straży granicznej przeprowadziły w ciągu wczorajszej nocy i całego dnia szczegółowe rewizje w niemieckiej firmie Eugenjusz Minke w Poznaniu. Znaleziono skład broni myśliwskiej i

amunicji, w tem wiele strzelb, sztucerów pochodzenia niemieckiego, przemycanych nielegalnie z Gdańska. Przymykanie broni dokonywane było w sposób bardzo sprytny, to też przez dłuższy czas uchodziło bezkarnie.

Wyrok w procesie hitlerowców.

BERLIN, (Pat.) W procesie o zabójstwo hitlerowca Wessala zapadł w dniu 26 bm. wyrok, skazujący głównych oskarżonych Ali Hoehlera i Erwina Rueckerta na

karę ciężkiego więzienia po 6 lat. Pozostałych oskarżonych skazano na karę więzienia od 5 l. do pół roku.

Dymisja gabinetu Schobera.

WIEDEŃ, (Pat.) Prezydent Rzeczypospolitej przyjął dymisję gabinetu kanclerza Schobera i powierzył kanclerzowi, oraz innym członkom gabinetu tymczasowe sprawowanie swych funkcji, aż do przekazania ich nowemu rządowi.

WIEDEŃ, (Pat.) Z Oslo donoszą, że b. kanclerz austriacki ks. Seipel, bawiący obecnie na tournée odczytawem po Skandynawii, otrzymał wczoraj telegraficzne wezwanie do powrotu do Wiednia.

Dżuma w Chinach.

WIEDEŃ, (Pat.) „United Presse” domosi z Pekinu o epidemii dżumy, która szerzy się w północnej części prowincji Szensi. **Setki ludzi pada dziennie ofiarą dżumy, wymierają całe wsie. Trupy leżą nieopogrzebane.** W wie-

lu okolicach niema ani szpitali, ani lekarzy. Ludność ucieka masowo na wschód. Jeżeli nie będą poczynione radykalne zarządzenia, zachodzi niebezpieczeństwo, że dżuma ogarnie całe północne Chiny.

Demonstracje antyniemieckie w Pradze.

PRAGA, (Pat.) Demonstracje faszystowskie trwały nadal w ciągu całego wczorajszego wieczora. Grupa manifestantów obrzuciła kamieniami zabudowania Deutsches Haus oraz szereg magazynów żydowskich, rozbijając przytem szyby wystawowe. W podobny sposób został zaatakowany lokal dziennika „Ceske Slovo”. Dalsze próby zaburzeń zostały udaremnione przez policję. Demonstracje trwały aż do północy. Ogółem aresztowanych 60 osób. Podczas starć 2 żandarmów zostało rannych oraz 1 agent policji ciężiej ranny został przetransportowany do szpitala.

PRAGA (Pat) Antyniemieckie demonstracje w Pradze trwają. Mimo ostrego zakazu dyrekcji policji zebrali się wczoraj na ulicach miasta tłumy, które, rozpedzane przez silne oddziały policji i żandarmerji, przechodziły z jednej ulicy na drugą, wznosząc wrogie Niemcom okrzyki i wybijając w dalszym ciągu szyby w

lokalach. W czasie demonstracji wczorajszych aresztowano kilkadziesiąt osób, a w czasie rozpedzania tłumy, kilkunastu ludzi odniosło lekkie obrażenia. Jeden policjant ranny został ciężko. Demonstracje wczorajsze wykazały, że chodzi tu nie tylko o sprzeciw przeciwko wystawianiu w kinoteatrach niemieckich filmów dźwiękowych, ale o wystąpienia żywiołów nacjonalistycznych przeciw zachłanności niemieckiej. Potwierdza to również dzisiejsza prasa pravicowa, która, nawiązując do wzrastającego panoszenia się Niemców w Czechosłowacji w wyniku wyborów niemieckich i ostrych wystąpień Curtiusa w Genewie, stwierdza, że Niemcy niczego nie nauczyli się z przebiegu wojny i konieczna jest obrona przeciw ich buć. Hasło demonstracji stało się tak popularne, że nawet lewicowe stronnictwo narodowo-socjalistyczne bierze w nich udział na własną rękę.

Głos francuski przeciw rozbrojeniu.

PARYŻ, (Pat.) W dzienniku „La Victoire” Gustaw Herve daje ujście swemu oburzeniu z powodu artykułu, umieszczonego w „Daily Mail” przez lorda Rothermere, wypowiadającego się za całkowitem zniesieniem nałożonych na Niemcy przez traktat wersalski ograniczeń, za skreśleniem długów reparacyjnych niemieckich oraz za ogólnym rozbrojeniem.

Szlachetny lord—powiada Herve—wybiera dla wypisywania takich niezdorzeczności właśnie chwilę, gdy stronnictwo pangermanistyczne najwięcej robi hałasu, gdy oświadcza ono, że wszystko przewróci do góry nogami i gdy grozi kłeskami Francji i Polsce. Pozostaje chyba przypuszczenie, że lord Rothermere poprostu zmysły postradał skoro doradza

podobne podłości. Jak można żądać od Polaków, żeby się rozbroili wówczas gdy mają przed sobą drabów, którzy torturowali ich naród i którzy nie kryją się bynajmniej z zamiarem ponownego nalożenia jarzma na Polskę. Jak można żądać od Francuzów, ażeby rozbroili się, gdy mają przed sobą drabów, którzy przed 12 laty wszystko zniszczyli na ich ziemi i którym rozbrojenie Francji pozwoliłoby na nową natychmiastową napaść ze swymi samolotami handlowymi, przekształconymi w mgnięniu oka na samoloty wojskowe, z gazami trującymi i wszystkimi truciznami, wypuszczanymi z ich fabryk produktów chemicznych. Zaiste liczyć może „szlachetny lord” na to, że nie wejdziemy na drogę, którą nam doradza.

Przesilenie w Turcji.

ANGORA, (Pat.) Premier Ismet Pasza wręczył prezydentowi republiki dymisję gabinetu. Dymisja została przyjęta. Prezydent republiki przed powierzeniem misji utworzenia nowego gabinetu rozpoczął narady z przewodniczącym parlamentu i liderami stronnictwa.

KONSTANTYNOPOL, (Pat.)—Po naradzie z Ismetem-Paszą i Fethy-Bey'em, przywódcami stronnictwa parlamentarnych, Mustafa-Kemal-Pasza powierzył Ismetowi-Paszy uformowanie nowego gabinetu.

Powstanie w Indjach.

BOMBAY (Pat) Wczoraj wieczorem, w związku z zebraniem zwolenników kongresu, które powzięło uchwałę, potępiającą ewentualnych uczestników, t. zw. konferencji okrągłego stołu, wywiązały się walki z tłumem wrodo usposobionych mahometan,

przyczem 25 osób zostało lekko rannych. Krwawe starcia miały miejsce również w Panvel i w okręgu Kolabadi. Podczas tych starć policja zmuszona była strzelać do tłumy. Jest 15 zabitych, między nimi 2 funkcjonariuszy hinduskich, i 50 rannych.

Życie gospodarcze.

Przerób lnu w Belgii.

Uprawa lnu na Zachodzie nie zajmuje tak dużych obszarów jak u nas, gdzie w jednym tylko województwie Wileńskim powierzchnia, obsiewana lnem w niektórych latach dochodzi do 40.000 ha, przewyższając całkowity obszar pod lnem w Belgji prawie o 100 proc.

Jakkolwiek obszar zajęty pod len w Belgji nie jest duży, to jednak dzięki udoskonalonej uprawie i przeróbce lnu nad rzeką Lys, osiąga ją tam wysoki plony

i produkują badrzo cenne włókno.

Na filmie, który zostanie wyświetlony 27, 28 i 29 września r. b. w kinie Miejskim w godzinach 12—14, zostanie zademonstrowana praca Iniarzy belgijskich. Film ten wzbudza duże zainteresowanie w sferach fachowych i rolniczych.

Popierajcie Polską Macierz Szkolną

Wileńska 11—5.

KOLEŻANKO! KOLEGO - MATURZYSTO!

Będziesz wkrótce studentem!

Czy pomyślałeś już o organizacji akademickiej, do której wstąpisz?

Polska potrzebuje Obywateli świadomych swych zadań narodowych i zorganizowanych!

Środowiskiem Akademika - Polaka może być tylko organizacja narodowa!

Komunikat Klubu Młodych.

W sobotę, dnia 27 b. m. w sali Klubu Narodowego odbędzie się **WIECZÓR TANE CZNY**

Przygrywać będzie Jazz-Band. Wejście wyłącznie za zaproszeniami, które otrzymać można w Sekretarjacie Klubu Młodych codziennie od godz. 19 do 20 min. 30. Początek wieczoru o godz. 21-ej. **Sekcja Towarzyska.**

SPISY WYBORCÓW DO SEJMU I SENATU

są wyłożone do publicznego przeglądu od 27 września do 10 października.

Każdy uprawniony do głosowania powinien zgłosić się w lokalu swego obwodu wyborczego i zbadać, czy nazwisko jego względnie innych, interesujących go osób znajduje się w spisie wyborców. W razie pominięcia danego nazwiska w spisie należy w wyżej oznaczonym czasie wnieść pisemne lub ustne reklamacje do danej komisji obwodowej.

Wyborcy narodowi mają obowiązek dopilnować, aby żadnego z nich nie brakło w spisach.

Budżet.

Budżet, jako ogólny plan gospodarki państwowej, jest w spólnym dziele Rządu i Sejmu. Rząd opracowuje projekt czyli preliminarz, który po zbadaniu i przeprowadzeniu zmian przez Sejm, już jako ustawa wraca na powrót do Rządu dla wykonania. Stronnictwa polityczne, dążąc do zrealizowania swych programowych hasel w gospodarce państwowej, starają się wywrzeć odpowiedni wpływ na budżet drogą powiększenia lub zmniejszenia pewnych wydatków względnie dochodów. W normalnych warunkach parlamentarnych większość daje swojemu rządowi budżet, uzgodniony między nią a rządem. Gdzie, jak u nas, Rząd nie ma w Sejmie większości, dochodzi do walk między parlamentem a rządem.

Stosunek do budżetu stanowić powinien istotną część składową programów politycznych, a w szczególności programów wyborczych. Chodzi przytem nie tylko o ogólną sumę wydatków i dochodów budżetowych, ale także o względną wysokość poszczególnych części budżetu, a także o jego wykonanie.

Dwuletni okres poprzedniego Sejmu wypełniony był — poza dwoma epizodami z obaleniem Rządu i niezbyt poważną kampanią konstytucyjną stronnictwa rządowego — gorącą walką budżetową między Sejmem a Rządem. W walce tej, gdy szło o zgodne z prawem wykonanie budżetu, opozycja występowała solidarnie, co znalazło swój wyraz w postawieniu b. ministra Czechowicza przed Trybunałem Stanu.

O podwyższeniu pewnych części budżetu decydowała większość lewicowa, czasami z udziałem stronnictwa rządowego. Natomiast w dążeniu do zmniejszenia budżetu przez oszczędności Stronnictwo Narodowe miało przeciw sobie zarówno Rząd z jego stronnictwem, jak i lewicę, przy słabym, niezdecydowanym poparciu niektórych stronnictw wiejskich.

Ten stosunek do budżetu odpowiada charakterowi jego poszczególnych autorów. Radykalne stronnictwa klasowe dążą do powiększenia wydatków na ich cele programowe (reforma rolna, ubezpieczenia społeczne, inwestycje etc.), niewiele troszcząc się o stronę dochodową, na którą mają składać się t. zw. klasy posiadające.

Rząd nasz i jego stronnictwo holdują także wysokim budżetem. Dla rządów o charakterze zupełnej czy częściowej dyktatury jest to koniecznością, albowiem tylko przy pomocy wysokich budżetów mogą one z jednej strony zaspokoić aspiracje tej grupy, na której się opierają, a z drugiej trzymać w zależności sfery gospodarcze i pracownicze.

Nie jest to ani przypadek, ani szczególna nieogledność rządu, że w ciągu 4-let rządów obecnych budżet państwa wzrósł o 1 miliard, czyli o przeszło 50 proc. To była ze stanowiska rządu planowa akcja, bez której nie mógłby on utrzymać się do tej pory. W Hiszpanii w bardzo zbliżonych warunkach budżet w ciągu kilku lat wzrósł z 3 miliardów na 4 miliardy 800 milionów pesetów, czyli także o 60 proc.

Stronnictwo Narodowe, nie obciążone żadnymi zobowiązaniami klasowymi ani politycznymi, a stojące twardo i konsekwentnie na zasadzie jedności gospodarstwa narodowego, dąży do utrzymania budżetu na wysokości, odpowiadającej sile gospodarczej ludności państwa. Osiągnięta w roku 1926 równowaga budżetu jest dziełem i zasługą w pierwszym rzędzie oby-

Z prasy.

„Pułkownicy“ opanowali B. B.

„Naprzd“ donosi z Warszawy, że walki w łonie B. B. kończą się zwycięstwem grupy pułkowników. „Kości paclerzowa sanacji grupa pułkownikowa patrzyła z niechęcią na Zjeenoczenie miast i wsi jako na — przeważnie — ludzi, których się sumuje pod ogólną nazwą „czwarta brygada“. A przytem był tam ludzie podrażnieni o zachowanie pewnego respektu dla dawnej tradycji demokratycznej, co naturalnie musi razić sługusów dyktatorów. W sprytny sposób wzięło się do zjednocienia: przedewszystkiem odcięto im głowę, t. j. unieruchomiono w czynnej polityce p. Kosciakowskiego, mianując go wojewodą białostockim, a teraz zabierają się do wygolienia reszty, t. j. do umieszczenia ich na liście na takim miejscu, że nawet przy wielkim sukcesie wyborczym mandaty ich byłyby zawsze od — orzeczenia Sądu Najwyższego, kasującego mandaty „Vordermanów“.

„Poprawa“.

Czytamy, że się w życiu gospodarczym „poprawa“. Tak głos Instytut Konjunktury, Bank Polski i t. d. Tymczasem — bezrobocie znów zaczęło wzrastać (koniec sezonu letniego), upadłości rosła, o czem pisze „Olos Narodu“:

BB pod maską katolicką.

Z dziwnym uporem obrabia „Czas“ od kilku dni jeden i ten sam temat. Mianowicie próbuje przekonac duchowieństwo, że przy nadchodzących wyborach powinno poprzeć listy BB. Tym razem zabiera głos niejaki p. Henryk Łubiński. Nie zajmowalibyśmy się tym jego artykułem, bo ani go zasługuje autor na polu akcji katolickiej, ani rzeczkowody argumentów nie zalecają, gdyby nie lekkomyślny wniosek, którym się artykuł kończy:

„Wasielwie — pisze p. Łubiński — jedną grupą katolicką, dającą poli-

tycznie dodatnie i pozytywne wyniki w sensie wzmacniania wpływów i interesów Kościoła jest grupa współpracująca z marsz. Piłsudskim... Wpływy jej dla wszystkich już widoczne ujawniły się szczególnie silnie na terenie ministerstwa oświaty, a także w rokowaniach o wykonanie Konkordatu między rządem a Episkopatem“.

Następnie zaleca p. Łubiński stawianie kandydatur księży. Ale życzy sobie, aby ta „reprezentacja duchowieństwa“

„znalazła się w grupie politycznej wpływowej (I), pracującej pozytywnie (I), co jedynie pozwoli podjąć twórczą pracę nad rozwojem Kościoła i podniesieniem poziomu życia katolickiego w kraju“.

t. j. życzy sobie p. Łubiński, aby księża kandydowali jedynie na listach B. B., jako jedynej dziś grupy „wpływowej i pracującej pozytywnie“.

P. Łubiński zatem — jak wiadać — zabawił się w doradcę Episkopatu, co go dostatecznie charakteryzuje. Ponadto kruszy kopie w obronie katolicyzmu B. B., na cö „Głos Narodu“ daje mu taką zasłużoną odprawę:

P. Łubiński musiał przepisać cztery ostatnie lata. Bo, w przeciwnym razie powinienby coś słyszeć o — polityce oświatowej — wyznawców p. min. Czerwikiewicza, która wywołała zbiorny protest Episkopatu w lutym 1920 r., o okólniku ministra Składowskiego z grudnia 1926 r. na korzyść sekty Hodura. — o dziwnej obojętności rządu w stosunku do sekty marjawickiej, — o zalecaniach przez ministerstwo odczytać p. Kaden-Bandrowskiego, — o forsytowaniu „Związku Nauczycieli Szkół Powszechnych“ właśnie przez min. oświaty i t. p.

Co się zaś tyczy wpływów katolickich w B. B., to pokazały się one podczas sławnego głosowania w Sejmie i Senacie w sprawie okólnika Bartla, albo w związku z następującym w stosunku do Kościoła wystąpieniem senatora Ewerta, którego katolicy parlamentarzyści B. B. nie zdolali skłonić do li czenia się z katolickimi uczuciami większości narodu.

Taka była „pozytywna“ działalność katolików w B. B.. Pozostaje jeszcze wykonanie konkordatu. W tej sprawie jednak polecamy p. Łubińskiemu zwrócić się do którejś z Kurji Biskupich: już go tam pouczą, jak to za rządów sanacji idzie wykonywanie konkordatu.

Dociekaliśmy się, że „Czas“ rozsyła numery z temi „katolickimi“ artykułami gratisowo wybitniejszym księżom. Liczy widać na ich krótką pamięć.

samochód wczoraj wieczorem i ciężko poramiony pewien starzec, którego stan zdrowia nie pozwoliła na przewiezenie go do szpitala. Jak się okazało, jest to obywatel turecki Zaroogha, który liczy sobie podobno 156 lat wieku i przeżył 11 żon.

Wogóle cyfra budżetu,

okolo której toczy się dyskusja, wymaga podwójnego sprostowania. Trzy miliardy to jest budżet państwowy netto. Budżet brutto wynosi przeszło 6 miliardów. Jeśli zaś dodamy do tego budżety samorządów i ubezpieczeń, otrzymamy okrągłą sumę 8 miliardów. Ponieważ zaś ogólny dochód społeczny oblicza się na 13—15 miliardów, a cały zasób pieniędzy w kraju, zarówno złotych jak i obcych, wynosi niewiele więcej ponad 2 miliardy, przeto widzimy, że przeszło połowa dochodu społecznego musi w ciągu roku przejść przez kasy publiczne przy pomocy środków pieniężnych, stanowiących za ledwie 1/5 ogólnych wpływów budżetowych.

Stronnictwo Narodowe, nie tylko na czas wyborów, uważa za jeden z naczelnych punktów swego programu wydatne z m n i e j s z e n i e wydatków zarówno państwa jak i wszystkich związków publiczno-prawnych, oraz ustabilizowanie budżetów na wysokości, odpowiadającej stanowi wytwórczości kraju.

Droga do tego celu prowadzi przez racjonalne oszczędności, a wykazał 74 miliony zwiększenia wydatków.

M. Kozłowski.

(Przyp. Red. — W szeregu oświećen glosnych spraw w wyborach ze stanowiska Stronnictwa Narodowego ukazały się dotychczas w piśmie naszym kolejno: 1) J. Bartoszewicz: Hasła Wyborcze, 2) St. Stronicki: Polityka zagraniczna Polski, 3) R. Rybarski: Prawo i Prorokowosc, 4) St. Stronicki: Wojsko, 5) St. Stronicki: Kościół, 6) R. Rybarski: Przesilenie gospodarcze, 7) R. Rybarski: Kredyt, 8) R. Rybarski: Zakres działalności gospodarczej państwa, 9) M. Kozłowski: Budżet, a w dalszym ciągu ukazywać się będą w najbliższych dniach codziennie dalsze o sprawach politycznych i gospodarczych).

Po zjeździe Stowarzyszenia Chr.-Nar. Nauczycielstwa Szkół Powszechnych.

Jak już donosiliśmy, Zjazd Stow. Chrześc.-Nar. Nauczycielstwa Szkół Powszechnych powziął szereg uchwał, z których dwie podaliśmy w numerze czwartkowym naszego pisma. Obecnie przytoczymy jeszcze rezolucje następujące:

VIII Walny Zjazd energicznie protestuje przeciwko niemieckim zakusom na całość terytorjalną Państwa Polskiego, a uważając w myśl tradycji ojców naszych, że ziemie polskie są nierozdzielne, należą do wspólnej naszej macierzy, ofiarowuje swą pracę i życie.

VIII Walny Zjazd apeluje do społeczeństwa o energiczne zwalczanie zgorzienia, szereznego przez literaturę pornograficzną i demoralizujące filmy oraz przez agitacje bolszewicką, tudzież o rozrozczenie czujnej opieki nad młodzieżą szkolną i pozaskolną.

VIII Walny Zjazd zakłada kategorię protestu przeciwko oszczercom insynuacjom, rozpowszechnianym przez czynnikii wrogo względem Stowarzyszenia usposobione, jakoby Stowarzyszenie miało być ekspozyturą tej lub innej partii politycznej i wywazi wszystkich członków do energicznego przeciwdziałania tego rodzaju robocie.

VIII Walny Zjazd wywazi Zarz. Okr. aby Wileński Samorząd Miejski bezwzględnie i definitywnie rozwiązał kwestję dostarczania kierownikom publ. szk. powsz. m. Wilna mieszkań w myśl ust.

Zakończenie Zjazdu poprzedziły wybory nowego Zarządu.

Na miejsce ustępujących p. p. Romanowski A., Malawko G., Kompanowski W., Głębocki A., Skup K., Zielonkówna T., Adamowiczówna J., Anzelewiczówna, Kaluski S., Popowicz J., wybrano nowy Zarząd w następującym składzie p. p. Romanowski, Malawko, Popowicz, Tokaj Bronisław, Borkiewiczówna Anna, Malinowski Jan, Komar Paweł, Szumowski H., Witkówna, Skurjatówna, oraz pozostali członkowie Zarządu p. p. Bartoszewiczówna, Kubicka, Taraszkiewiczówna, Ksieniewiczówna M., Kotowicz Hilary, Stoma Antoni, Zienkiewiczówna Marja. Zjazd skład Zarządu przyjął przez aklamacje.

Prezesem Zarządu Okręgowego Wileńskiego został ponownie wybrany na wniosek Komisji Matki, p. Antoni Romanowski, któremu Zjazd długo niemiłkającymi oklaskami zgłosił wielką owację. Na wice-prezesa wybrano p. Malawko Gustawa, wyrażając i ten wybór oklaskami. Zjazd również nie przyjął rezjgnacji p. Antuszewicza, lecz wybrał go po raz wtóry prezesem Komisji Rewizyjnej.

Wynik prac sądu konkursowego II Targów Północnych.

Sąd Konkursowy, działający z ramienia Komitetu Wykonawczego II-ich Targów Północnych, miał w tym roku nieładnie ciężkie zadanie, a to dlatego, iż według przyjętej przez Komitet Wykonawczy zasady, w dziale Przemysłowo-Handlowym ocenie Sądu poddane zostały ekspozycje firm przemysłowych, bezpośrednio reprezentowanych na Targach przez właścicieli, bądź specjalnie upoważnionych zastępców. Zadanie komplikował fakt, że w wielu wypadkach na jednym stoisku, czy też w jednym pawilonie, reprezentowanych jest kilka firm, często krocąc zakresem produkcji nie mających z sobą nic wspólnego.

W ciągu czwartku i dnia wczorajszego, nagrodzonym doręczano kartony z napisami przyznanych odzwaczeń, które dzielą się na następujące kategorie: Dyplom uznania, zastępujący Grand Prix, Wielki Medal Złoty, Mały Medal Złoty, Wielki Medal Srebrny, Mały Medal Srebrny, Medal Bronzowy i List Pochwalny.

Odznaczenia przyznano firmom następującym:

Dyplom uznania.

1. Państwowe Zakłady Inżynierji (samochody Ursus) Warszawa, 2. G. Gerlach Dom Handlowy w Warszawie, Reprezent M. Żejmo, 3. R. Zielonkiewski i Fitzner-Gamper S-ka Akc., Przedst. Dr. H. Niewodniczański, 4. Huty Szkłane B. Stolle „Niemen“ S-ka Akc., 5. Kurlandzka Olejarnia, 6) „Elda“ S-ka z o. o., 7. Monopol Spirytusowy, 8. „Haberbusch i Schiele“ Browar, 9. T-wo Eksploatacji Browaru E. Lipski S-ka Akc., 10. „Szopen“ T-wo Browaru S-ka Akc., 11. Zakłady Graficzne T-wo „Pomoc Pracy“, 13. E. Becker i S-ka Fabr. pluszów jedwabnych, 14 S-ka Akc. Ejtjinger i S-ka Fabr. Włókniennicza, 15. O. Trilling i Syn (koldry, sukna), 16. „Pepege“ Grudziądz, 17. „Rygawar“ Kalosze, Warszawa, 18. „Stanisławów“ Ks. Drucko Lubińskiego, Szkoła drzew owocowych, 19. J. Kerntopf i Syn, Fabryka Fortepjanów.

Wielki medal złoty.

1. Rauschenbach Szwajc. Fabryka Maszyn, 2. Blumie i Syn S-ka Akc. w Bydgoszczy Fabr. Maszyn, 3. „Ford“ (Samochody), 4. B-cia Jenike S. R. Fabr. Dzwigów w Warszawie, 5. Stow. Mechaników Amerykańskich w Polsce. 6. „Morris“ Commerciale (Samochody), 7. B-cia Felczyński Odlewnia dzwonów w Kaluszu i Przemysłowy, Chryzler Samochody, 9. „Królewska Huta“, 10. Schwabe Karol, Odlewnia dzwonów, 11. Drutindustria“ Fabr. drutu Lida, 12. Huta Pokój, 13. Huta Modrzejska, 14. Huta Sosnowicka, 15. „Hossyp“ Zakłady Stalowe, 16. Zakłady Ostrowieckie, 17. „Polcynk“ S-ka z o. o., 18) Cynkownia Warszawska, 19. T-wo Sta-

rachowickich Zakładów Górniczych S-ka Akc., 20. Woropajewskie Zakłady Przemysłowe, 21. Czwiklicer Fabr. Mydła, 22. „Terbentent“, Fabr. Terpentyny, 23. „Suchard“ czekolada, 24. „Oetker“, 25. „Fortuna“ fabryka czekolady, 26. Kosma „Sarotti“, 27. „Pharmachemja“ Laboratorium Chem. Kosm., 28. „Amadja“ mydło, 29. Axelrod i Szwarc—Przem. Spożywczy, 30. „Dagoma“—Fabr. konserw i marmelady, 31. Wil. S-ka win przetw. owoc., 32. Związek Spół. mlecz. i jajc., 33. M. Oszurko—stolarz, 34. S. Piekar斯基—stolarz, 35. J. Tomaszewski—rusznikar, 36. S. H. Cytron, S-ka Akc.—Fabr. sukna, 37. „Pepege“, 38. Banciewicz Dyonizy—narzędzia chirurgiczne, 39. Elektro Lux Filtry 40. Albertyńska F-ka pap. i tektury S-ka Akc., 41. Krakowska Fabr. kart do gry, S-ka z o. o., 42. Fabr. Tektury, Grzegorzewo, 43. Fabr. Tektury, Rajówka, 44. F. Tek. Platérów, 45. F. Tek. Waka Murowana, 46. Fabr. Tektury Ołkiewnica Tekturownia, 47. Ch. Becker. Fabr. skór, 48. „Deutz“ silnik spalinowy, 49. A. Fibiger, Przem. Muzyczny, 50. K. i A. Fibiger, Przem. Muzyczny, 51. M. Zajewski za skrzypce, 52. „Philips“ Radio, 53. „Kanden“ T-wo Elek. w Królewskiej Hucie, 54. Brown Boweri w Zychlinie, 55. Kopalnia Gipsu Dr. R. Hr. Scipio w Łopuszcze, 56. Betoniarnia Miejska w Wilnie, 57. T-wo Lnarskie w Wilnie, 58. Stacja Doświadczalna w Bielniakach, 59. Dyr. Lasów Państwowych w Wilnie, 60. Zw. Spół. Mlecz. i Jaj w Wilnie, 61. Ogrody Handl. i Szkółka drzew Owoc. Szkoły Rol. w Bukiszkach, 62. Szkoła drzew i krzew, owoc. Lemszczyzny Szczerków, 63. E. Weller Kwiaty Wilno, 64. Państw. Srednia Szkoła Ogród w Wilnie, 65. Wileński Spółdz. Synd. Rolniczy, 66. I Pułk Art. Pol. Upżrz., 67. Syndykat koszykarski, Kraków, 68. Szkoły Zawodowe T-wo „Ort“.

Mały medal złoty.

1. Strażak Inst. Pożarn. 2. Polski Knock-Rut w Warszawie, 3. „Ropol“ Wytwórnia rowerów, 4. B-cia Szapiro, 5. Fabryka Mydła „Byk“, 6. Fabr. Mydła „Pogoni“, 7. Olejarnia Pimonowa, 8. Żoka, Warszawa, 9. Kirkillo-Stacewicz Fabr. Cukierków, 10. „Tryumf“ Fabr. Cukierków, 11. Mleczarnia Hejbera, 12. „Winax“ Axelrod i Szwarc, 13. M. Sienkiewicz Stolarz, 14. Zakłady Bednarskie, Pieslak, 15. Kursy Koszykarskie przy Kuratorium nad Ociemnialny, 16. Leonard Siemaszko Artysta Fotograf, 17. J. Cwej Stolarz, 18. Państwowa Szkoła Rzem. Przem. w Wilnie, 19. S. Pupko i M. Pupkin, Odlewnia w Wilnie, 20. M. Jewerowicz Stolarz, 21. „Astra“ Przyrządy sportowe, 22. B-cia Schille w Zakopanem hafty, 23. M. Lides futra w Wilnie, 24. Lindenbaum Olga Wytwórnia kilimów Gliniany, 25.

Dział Wiezienny w Fordonie, 26. Fabryka Tektury C. Balberski, 27. Fabryka Tektury „Jaszuny“, 28. B. Sommerfeld Fabryka Pianin i Fortepianów, 29. Riedel Anton w Glaslitz, 30. Inżynierowie Kiersnowski i Krużolek i S-ka Biuro Techn. Handl., 31. Centrala Spół. Rol. Handl. w Wilnie, 32. Gosp. Nasienne i Hodowla Traw w Godlewszczyźnie, 33. Spółdzielnia Przelarska „Rój“ w Wilnie, 34. Wileńskie T-wo Rybackie, 35. Nitsche i S-ka w Poznaniu, 36. Fabr. Koszykarska Rudnicki, 37. Fabr. Gwoździ DREWNIANYCH B-cia Waltenberg w Rydze, 38. Pracownia Koszykarska W. Slonicz.

Klub Młodych Stronnictwa Narodowego i Obozu Wielkiej Polski.

Wczoraj w sali przy ul. Orzeszkowej 11 odbyło się kolejne zebranie dyskusyjne Klubu Młodych Stronnictwa Narodowego i Obozu Wielkiej Polski.

Przewodniczył zebraniu wiceprezes klubu p. M. Ciesiul.

Prezes klubu red. St. Kodz wygłosił referat pt. „Dwa obozy w Polsce“.

Prelegent na wstępie referatu dał krótki zarys dziejów stosunków politycznych w społeczeństwie polskim począwszy od rewolucji roku 1905 przedstawiając w ten sposób genezę dzisiejszego podziału społeczeństwa na zwalczające się nawzajem obozy.

Prelegent wskazał dalej, że podział społeczeństwa na obozy ideowe jest objawem zdrowym i normalnym, natomiast istnienie obozów bezideowych, składających się z ludzi, których łączy tylko osoba, a nie jakaś wyraźna idea, jest szkodliwa i chorobliwa.

Wreszcie mówca wskazał na podstawowe różnice zachodzące pomiędzy obozem narodowym a obozem sanacyjnym, które to różnice uniemożliwiają jakiegokolwiek porozumienie.

Po referacie red. Kodzia wywiązała się dyskusja.

Ciągnięcie loterii państwowej.

W czternastym dniu ciagnienia 5-ej klasy 21-ej polskiej loterii państwowej, główniejsze wygrane padły na numery następujące:

60.000 zł. na Nr. 1265.
Po 20.000 zł. na N-ra 115204
124734.
Po 10.000 zł. na N-ra 15610
135387 199627.
Po 5.000 zł. na N-ra 9039 44117
130800 133330 154327.
Po 3.000 zł. na N-ra 78740
99585 171539 196070
Po 2.000 zł. na Nr. 21628
40763 102923 115264 129687
139638 149695 156069 165169
171297 177330 185214.
Po 1.000 zł. na N-ra 14880
17894 19158 20828 28299 40833
47464 79380 97449 110749 117784
118657 133107 148874 152586
170613 173775 175868 184361
191345 197914 204356 206588.
Po 600 zł. na N-ry 5318 13896
25861 37517 48966 49223 51428
54194 55972 59709 62920 91035
94116 105388 114101 120267
121554 126391 128922 130209
142539 161570 164305 169266
179279 185968 187589 189950
194018 199827 200329 205043.

W piętnastym dniu ciagnienia 5-ej klasy 21-ej polskiej loterii państwowej, główniejsze wygrane padły na numery następujące:

100.000 zł. Nr. 88623.
15.000 zł. Nr. 117096.
10.000 zł. Nr. 60374.
5.000 zł. Nr. 150091.
Po 3.000 zł. N-ry 13381 33170
42313 50602 104213 109209 132233
167809.
Po 2.000 zł. N-ry 5712 29587
81653 92098 94171 133340 150522
151859 163554 175092 182342
199626.
Po 1.000 zł. N-ry 4612 15944
17246 17258 21211 39011 47032
67224 68008 77561 78172 90144
93517 95966 96234 99201 100367
130011 137791 140957 148754
164937 174488 185611 185768
185771.
Po 600 zł. N-ry 2622 4289
19033 19485 22284 25134 43271
48762 56122 64863 70493 88091
88366 97621 98825 110390 117156
124236 124410 126359 130823
133324 153697 157001 160283
161957 165131 166256 175118
176783 183820 187018 199456
201163 209611.

WARSZAWA. (Pat.) W 16-tym dniu ciagnienia 5-tej klasy 21-ej polskiej Państwowej Loterii Klasowej główniejsze wygrane padły na numery następujące: 15 tys. zł. 130524 190375, 5 tys. zł. 3076 19294 176015 198146.

Kim jest Adolf Hitler?

We wszystkich ilustrowanych tygodnikach berlińskich umieszczono fotografię Adolfa Hitlera. Fotografie te widnieją również w witrynach wielu sklepów. Wódz niemieckich socjalistów narodowych jest człowiekiem, o którym dziś w Berlinie najczęściej mówią. Rzecz jednak dziwna: o najpopularniejszym dziś w Niemczech człowieku, o jego poprzednim życiu prawie nic nie wiadomo.

Coś nie coś piszą o tem dzienniki. Opowiada się znacznie więcej. Adolf Hitler urodził się 20 kwietnia 1889 r. w Braunau (w Austrii). Ojciec jego był austriackim urzędnikiem celnym, a matka — Czeszka.

Dalej rozpoczynają się rzeczy mniej pewne. Przedwystąpieniem Hitler nie był obywatel niemieckim. Jest on w ogóle bezpatriotycznym. Kiedy nadszedł czas odbycia służby wojskowej, Hitler uciekł z Austrii do Bawarii. Było to w r. 1909. Od tego czasu zamieszkuje on w Niemczech. Jednak obywatelstwa żadnego z państw Rzeszy dotąd nie uzyskał.

Kwestja ta jest bardzo żywo omawiana dziś w Berlinie, gdyż jako bezpatriotyczny, Hitler nie może uzyskać mandatu do Reichstagu.

Co do wykształcenia woda narodowych socjalistów, jedni opowiadają, że posiada świadectwo szkoły średniej. Natomiast inni twierdzą, że ukończył zaledwie szkołę początkową. To drugie jest więcej prawdopodobne, gdyż ustalono, że w szesnastym roku życia Hitler przyjechał do Wiednia i zaczął pracować jako uczeń u pewnego majstra tapicerskiego i malarza pokojowego.

W r. 1918 Hitler bierze czynny udział w przewrocie komunistycznym w Bawarii i jest aż do chwili stłumienia powstania komisarzem. Po zlikwidowaniu rządu komunistycznego, Hitler wstępuje do Reichswehry. W r. 1922 tworzy on „niemiecką narodową socjalistyczną partię robotniczą”.

Za zorganizowanie słynnego „pochodu na Berlin” Hitlera skazują na 5 lat więzienia. Wkrótce jednak zostaje uwolniony. Przez cały czas francusko-angielskiej okupacji Hitler prowadzi wyjątkowo energiczną agitację przeciwko okupantom i, nawet przepięnie poważnie nawołuje do spalenia wszystkich okupowanych niemieckich miast.

Przed dwoma dniami zapytano pewnego dziennikarza, który miał możliwość zetknięcia się z Hitlerem.

— Co to jest za człowiek? Cze-

go się można po nim spodziewać? — Hakeatysta do szpiku kości — brzmiała odpowiedź. — Niemiec o przedwojennej ideologii. Najprawdopodobniej wyznawca formuлки „Deutschland über alles”. Człowiek fantastycznej energii i... nie-poczytalnych zamiarów.

Z Litwy.

„Liet. Žinios“ o zmianie stosunku Niemiec do Litwy.

„Liet. Žinios”, nawiązując do faktu poparcia przez Niemcy skargi Klajpedzian w Lidze Narodów, pisze, iż zwycięstwo elementów prawicowych w wyborach do Reichstagu nie powinno być wroży dla Litwy. Nie zważając na wdzięczne uśmiechy i słodkie słowa naszej prawicy, Niemcy pokazują rogi i pazury.

Litwa ze strony Niemiec doczekała już kilku „przyjemności”, z których najważniejszą są: podniesienie cel na artykuły wwożone z Litwy oraz poparcie skargi Klajpedzian w Lidze Narodów.

Krok rządu niemieckiego szczególnie bolesny jest dla państwa, które sądziło, iż posiada dobrego sąsiada. Nie można jednak dziwić się postępowaniem rządu niemieckiego. Niemcy bowiem otwarcie oświadczają do czego dążą.

Nauczka otrzymała od Niemiec nie powinna pójść na marne. Wskazuje ona, iż należy wprowadzić porządek wewnątrz państwa. Oprócz tego staje się aktualną myśl, przez niektórych wysuwana, iż może naprawdę należało poważnie zastanowić się nad groźnym niebezpieczeństwem i zwrócić uwagę na związek tych, którym to niebezpieczeństwo stale zagraża.

Jaki jest stosunek odłamu prawnicowego Niemiec do Litwy, widać chociażby z tego faktu, że pomimo, iż rząd litewski nie przyłączył się do demarsh państw z powodu podniesienia cel przez Niemcy, rząd niemiecki poparł jednak skargę Klajpedzian. Jak widać, konferencja dr. Zauniusa z Curliusem nie dała pozytywnych wyników.

Japoński Proszek

Katol

jest jedynym radykalnym środkiem, który nietylko tępi muchy i pchły, lecz zabija Pluskwy, prosaki i karaluchy

Żądać KATOL w składach aptecznych i aptekach.

DZIS w RADJO GODZ. 20-15 MUZYKA LEKKA

szwajcarskiego, który w imieniu reprezentowanej firmy zaproponował sfinansowanie całego przedsięwzięcia.

W wyniku konferencji Magistrat zaproponował przedstawicielowi firm szwajcarskich złożenie konkretnej propozycji na piśmie z podaniem warunków, co ten przyrzekł uskutecznić po porozumieniu się z mocodawcami. (d).

— **Nowa rakarnia.** Magistrat m. Wilna nosi się z zamiarem zbudowania nowej rakarni miejskiej, która stanie najprawdopodobniej na ul. Ponarskiej.

— **Rozbudowa dalsza elektrowni.** Magistrat m. Wilna na wczorajszym posiedzeniu uchwalił przystąpić do rozbudowy elektrowni miejskiej oraz do budowania specjalnej rozdzielni. W związku z tem wyłoniono specjalną komisję, która przystąpiła do opracowania planów i kosztorysów robót. (d)

— **Magistrat omiśnia nowe podatki.** Magistrat m. Wilna zamierza pobrać z rzecz miasta w okresie budżetowym 1931-32 r. od przedsiębiorstw handlowych, przemysłowych i t. p. dodatek do państwowego podatku przemysłowego w wysokości 1/5 części podatku od obrotu w wysokości 20—25 proc. od ceny pobieranej za świadectwa przemysłowe i karty rejestrowej. (d)

Sprawy administracyjne.

— **Powrót p. wojewody.** W dn. 27 b. m. wojewoda wileński Władysław Raczkiewicz po parodniowym pobycie w Warszawie powrócił do Wilna i objął urządowanie.

Z życia stowarzyszeń.

— **Walne zgromadzenie członków Stowarzyszenia Kupców i Przemysłowców Chrześcijań w Wilnie** odbędzie się w niedzielę dn. 5 października o godz. 4 m. 30 w lokalu Stowarzyszenia przy ul. Bakszta 7. Na porządku dziennym są wybory rady do Sekcji przemysłowej i Izby Przemysłowo-Handlowej w Wilnie. O ile zebranie z braku odpowiedniej ilości członków w tym terminie nie dojdzie do skutku, odbędzie się w drugim terminie tegoż dnia o godz. 5 m. 30 po poł.

— **Z Sokola.** W niedzielę gniazdo wileńskiego Sokola organizuje wycieczkę na Targi Północne dla członków towarzystwa i ich rodzin. Grupom ponad 20 osób przysługuje zniżka (30 groszy od osoby). Zbiórka przy bocznym wejściu do katedry po Wotywie o godz. 10-ej.

— **Kurs instruktorski pracy społeczno-oświatowej w Wilnie.** Dobrze czyniło Wileńskie Stowarzyszenie Chrześcijańsko-Narodowe Nauczycielstwa, organizując kurs instruktorski, który się odbył w Wilnie od 22 do 25 września b. r. Praca społeczno-oświatowa winna i musi być zorganizowana i prowadzona przez wolne organizacje społeczne, skupiające ludzi z różnych sfer. Przewodzącą rolę wykonać powinno w tem dziele nauczycielstwo, które w rozmaitych organizacjach oświatowo-kulturalnych stanowić powinno skrzydło decydujące o formach, metodyce i technice pracy oświatowej. W tej dziedzinie przeprowadzony kurs dał słuchaczom gruntowne i wartościowe wiadomości.

Inauguracja kursu odbyła się w sali ks. Czartoryskiego, w gmachu kuratorium, pod przewodnictwem p. wizytatora Płużańskiego, zastępującego p. kuratora Pogorzelskiego, protektora kursu. Dalsze wykłady odbywały się w sali Śniadeckich w Uniwersytecie.

Jako prelegenci wystąpili: pp. dyr. Tadeusz Turkowski, Józef Stemler, dyrektor P.M.S. z Warszawy, dyrektor A. Zelowowicz, prof. Lichtenrowicz, instr. Gawronska, B. Ruzicki, G. Popowicz i i dyr. S. Cioldza. Trzon programu stanowiły znakomite wykłady dyr. J. Stemlera, na temat „Formy, metodyka i technika pracy społeczno-oświatowej”, codziennie po cztery godziny. Kierownictwo administracyjne energicznie sprawował p. Romanowski, prezes Stowarzyszenia Naucz.

Na kursie było 224 osób z nauczycielstwa, jako słuchaczy stali członkowie wileńskiego, opłacających wpisowo i otrzymujących zaświadczenia, ponadto kilkadziesiąt osób z Wilna.

Kurs ten powinien poważnie wzmóc akcje kulturalno-oświatową, tak bardzo potrzebną w naszym województwie.

— **Posiedzenie Wydziału III T. P. N. i Wil. Oddziału Polskiego T-wa Histor.** odbędzie się dziś o godz. 7 w lokalu Seminarjum histor. (Zamkowa 11). Porządek dzienny: 1) odczyt prof. J. Oki p. t.: Paweł Deusterwalt, nieznanymi humanista XV w., 2) odczyt prof. T. E. Modelskiego p. t.: Mikolaj Rosemberg (Rosemberski), autor „Opisu kraju Tatarów” z końca w. XV.

Sprawy kolejowe.

— **Rozkład jazdy pociągów.** Dyrekcja Kolei Państwowych w Wilnie podaje do wiadomości, że wyszły z druku opracowane przez

Ministerstwo Komunikacji rozkłady jazdy pociągów towarowych i dalekobieżnych w komunikacji międzynarodowej na r. 1930—31. Rozkłady te można nabywać w cenie po 5 złotych w zawiadówkach stacji Wilno, Mołodeczno, Królewszczyna, Wolkowysk, Lidzka, Czeremcha, Białystok, Grodno, Suwałki, Grajewo, Brześć centralny, Baranowice, Stolpce, Pińsk i Luniniec.

— **Inspekcja ministra kolei p. Kühna.** W dniu 27 b. m. rannym pociągiem przyjeżdża do Wilna p. minister komunikacji inż. Alfons Kühn. Tymże pociągiem p. minister uda się do Turmontu, a stamtąd z powrotem do Duksty dla dokonania objazdu i inspekcji linii wąskotorowej Duksty—Druja. Z Druja p. minister wyjedzie na objazd nowobudującej się kolei Druja—Woropajewo. W niedzielę, 28 b. m. p. minister Kühn powróci do Wilna, gdzie zwiedzi Targi Północne, wieczorem zaś 28 b. m. odjedzie do Warszawy. W objazdach powyższych towarzyszyć będą p. ministrowie przez Dyrekcję P.K.P. w Wilnie pi inż. Falkowski i wyżsi urzędnicy Dyrekcji.

— **Udogodnienia w podróży.** Wileńska dyrekcja kolejowa otrzymała od władz centralnych zarządzenie na podstawie, którego w przedziałach kolejowych I-szej klasy umieszczać należy zasadniczo po 4 osoby, w przedziałach II-giej klasy po 6 osób w przedziałach III-giej klasy po 8 osób.

W razie braku miejsc w pewnej klasie w całym pociągu, powiadając podróżnych o przepelnieniu, umieszczać w przedziałach wyjątkowo na miejscach siedzących więcej osób, nie więcej jednak niż 6 w klasie I-ej 8 w klasie II-ej i 10 w klasie III-ej.

Celem zachęcenia podróżnych do korzystania z przedziałów I-szej klasy pociągów nocnych należy składować wagony z podnoszonemi oparciami. Na żądanie podróżnego i za zgodą innych pasażerów, zajmujących miejsce na tej samej ławce, konduktor jest obowiązany w pociągach nocnych podnieść oparcie, celem umożliwienia podróżnemu leżenia.

Zarządzenie to dotyczy również przedziałów II-giej klasy. (d)

Sprawy szkolne.

— **Egzamina dla nauczycieli szkół prywatnych.** Dnia 15-go października r. b. w Wilnie rozpoczną się egzamina dla nauczycieli szkół prywatnych. Do egzaminu zostaną dopuszczeni nauczyciele, którzy pracują w tym zawodzie od roku 1926 i byli każdego roku zatwierdzani. Inni nauczyciele będą składali egzamina jako eksterniści, dla których odbędą się egzamina w drugiej połowie października. (d)

Poczta i telegraf.

— **Nowa tabela stanu personalnego.** Rada Ministrów uchwaliła ostatnio na wniosek Ministra Pnzt i Telegrafów tekst rozporządzenia, ustalającego nową tabelę stanu personalnego w służbie pocztowo-telegraficznej. Nowa tabela między inn. utworzy stanowisko wice-prezesa dyrekcji poczty i telegrafów w V stopniu służbowym. Stanowisko to będzie wprowadzone w kilku dyrekcjach w ścisłym związku z znacznym rozszerzeniem w ostatnich czasach zakresu działalności tych dyrekcji.

Vice-Prezesa będą jednocześnie kierownik wydziałami, co z tytułu utworzenia tych stanowisk nie pociągnie nowych wydatków.

— **Pocztowe przysposobienie wojskowe.** W dniu 26 b. m. odbył się zjazd przedstawicieli Pocztowego Przysposobienia Wojskowego i Wychowania Fizycznego z okręgu Wileńskiej Dyrekcji Poczty i Telegrafów.

— **Zjazd naczelników urzędów pocztowych.** W dn. 27 i 28 b. m. pod przewodnictwem prezesa Dyrekcji P i T. odbędzie się zjazd naczelników kontrolnych urzędów pocztowych, na którym będą wygłoszone referaty i omówione zagadnienia dotyczące służby pocztowej.

Sprawy sanitarne.

— **Stan chorób zakaźnych.** Wydział zdrowia Urzędu wojewódzkiego w ubiegłym tygodniu na terenie województwa wileńskiego zanotował następujące choroby zakaźne: tyfus brzuszny 20 osób, (1 zgon), plamisty — 5, plonica — 28, błonica — 15, odra — 4, róża — 4, krztusiec — 3, gruźlica 28, (6 zgonów), jaglica — 289 i inne 14. Razem zanotowano — 410 wypadków zaślabnię na choroby zakaźne, w tem 7 zgonów. (d)

Sprawy robotnicze.

— **Zatrudnienie bezrobotnych.** Chr. zw. pracowników budowlanych otrzymał od Magistratu m. Wilna pracę dla 30 robotników przy układaniu 3000 mtr. kabli. Dzisiaj zostanie podpisana w tej sprawie umowa. W pierwszym rzędzie związek zatrudni bezrobotnych, a przedewszystkiem tych, którzy zostali niedawno zredukowani przez opiekę społeczną.

Najbliższym czasie związek ma również otzymać pracę od wojewódzkiego wydz. robót pu-

Z życia rosyjskiego.

— **Zmiany wydawnicze.** Jak się dowiadujemy, istniejąca gazeta rosyjska „Nasza Żyzn” z dniem 1 października przestaje wychodzić. Już od kilku dni nie wychodzi „Wremia”, stanowiąc dodatek do rzyckiego „Siegodnia”. Na miejsce tych dwóch pism z dniem 1 października zacznie wychodzić „Nasze Wremia” jako dodatek do pisma „Siegodnia”. „Nasze Wremia” będzie miało kierunek mniej opozycyjny w stosunku do państwowości polskiej i mniej wojowniczy w stosunku do katolicyzmu, niż dotychczasowa „Nasza Żyzn”, otrzymująca dyrektywy z konsystorza prawosławnego.

Osobiste.

— **P. Jan Bułhak** znany zaszczytnie artysta — fotograf z okazji 25-lecia pracy swojej został mianowany członkiem honorowym Polskiego T-wa Miłośników Fotografii w Warszawie i T-wa Miłośników Fotografii w Wilnie.

Kronika policyjna.

— **Aresztowanie szpiega litewskiego.** Władze bezpieczeństwa publicznego aresztowały w Wilnie C. Balera, obywatela litewskiego, pod zarzutem szpiegostwa na rzecz Litwy. C. Balera był już trzykrotnie karany za nielegalne przekraczanie granicy.

Okradzenie piwnicy.

23 b. m. z piwnicy mieszczącej się przy ul. Kalwaryjskiej 66, skradziono różnego mięsa, tłuszczu i ról między innymi za sumę 580 zł. Kradzież dokonana została na szkole Talcieskiej Jachy (Kalwaryjska 66), Górskiego Salomona (Werbowska 8) i Segal Felit (Kalwaryjska 62).

Podrutek w pociągu lińskim.

23 b. m. w pociągu przybyłym z Lidy znalezione podrutek pić męskiej w wieku około 2 m miesięcy, przy którym znaleziono kartkę z napisem „chrzczone, imię Jan”. Dziecko umieszczono w przytułku Dzieciątka Jezus.

Strzały w mieszkaniu.

23 b. m. w mieszkaniu Sobolewskiego Aleksandra, przy ul. Wąwozy 2, wynikała bójka pomiędzy wymienionym a Zygunciem Janem, mieszającym tamże. W czasie bójki Zygunc odłód dwa strzały w Sobolewskiego przyczem trafił go w głowę około ucha. Pogotowie ratunkowe okazało rannemu pomoc. Sobolewski jest ranny lekko i życia jego nie zagrożona. Zygunc został zatrzymany.

Poszukiwanie dezertera.

W dniu 22 b. m. został zatrzymany Turekiewicz Antoni bez stałego miejsca zamieszkania, który był poszukiwany za dezercję z wojska. Turekiewicz przeszedł do plutonu żandarmerji wojskowej w Wilnie.

Teatr, muzyka i sztuka.

— **Teatr Miejski na Pohulance.** Dziś poraz 4-ty fascynująca sztuka wojenna Szerriffa „Kres wędrowki”.

Początek o godz. 8-mej w.

— **Teatr Miejski w „Lutni”.** Nieśmiertelna komedia A. Fredry „Pan Jowiński” ukaże się dziś poraz 3-ci w nowym układzie scenicznym dyr. A. Zelowowicza, w oryginalnej, stylizowanej szacie dekoracyjnej pędzla J. Hawryliczkiwa.

Komedję Fredry urozmaica muzyka kompozytji E. Dziewulskiego.

— **Jutrzejse widowiska popołudniowe w Teatrach Miejskich.** Jutro w niedzielę przedstawienia popołudniowe po cenach znizonych.

W Teatrze na Pohulance komedia J. Bliżińskiego „Rozbitki”, w Teatrze „Lutnia” komedia J. Raczkowskiego „Nad polskiem morzem”.

Początek o godz. 3-ciej min. 30 po poł.

POLSKIE RADIO WILNO.

Fala 385 mtr.

Program:

Sobota, dnia 27 września 1930 r.

11.58. Czas.
12.05. Muzyka z płyt.
13.00. Komunikat meteorologiczny.
17.20. Kom. Wil. Tow. Org. i Kół. Roln.
17.35. Muzyka z płyt.
18.00. Audycja dla dzieci.
19.00. „Co nas boli?” — przechadzki Mika po mieście.
19.20. „W świetle rampy” — omówi T. Lopałewski.
19.40. Progr. na tydz. nast. i rozm.
20.00. Transm. z Warsz. Koncert (muzyka lekka).

TEATRY MIEJSKIE.

WIELKI

„Kres wędrowki” sztuka w 3 akt. 6 odsłonach R. C. Sheriffa.

Cywilie, którzy przeważnie Wielką Wojnę przeżyli na tyłach, a więc słyszeli tylko jej gromowe echo, albo widzieli, ale jedynie w jej potężnych dopływach na front: masach wojsk w marszu, koni, tanków, pancerek, artylerji i tabarów, oraz w jej tragicznych odplywach — furgonach rannych dających do szpitali i konduktach trumien płynących na cmentarze — o gstoście pacierzowym wojny, jakim jest jej front, z jego wielotysięcznokilometrowym murem odcinków, opoków, ziemianek — nie mają pojęcia.

To piekło, dosłownie piekło, które tam wybuchło, po godzinach, dniach, czasem tygodniach smierтельного spokoju i czysty, jest wielo- nieznane, A może nawet w pamięci jego uczestników, żołnierzy, pozostaje jedynie jako sen- nary koszmar, gdzie w oceanie krwi dymu, hukui, i błyskawic pławi się strzępy ludzi co przed chwilą byli żywymi i strzępy dusz ludzkich śmiertelnie znudzonych. Koszmar, bo jest tak okropny iż wierzyć się nie chce, by mógł niedługo być zdarzeniem prawdziwym.

Taki fragment Gehenny, której na imię — wojna, daje w 3 aktach, 6 odsłonach głośnej swej sztuki „Kres wędrowki” angielski pisarz Sherfff. Jest w tej sztuce coś więcej. Jest bez słów i bez patosu ostry jak cięcie miecza, potężny jak grom pełen rozpacz- krzyk: Ludzie, nie zabijajcie! Nie róbcie z ziemi, tego siedliska życia, wielkiej reźni ludzkiej! Nie róbcie z wysokiego poczucia honoru człowieka cywilizowanego jaskrawego sztantaru w imię którego będzie zabijał i da się zabijał!

Słowem sztuka jest wielkim antymilitarnym protestem.

Napisana z talentem, wstrząsa do głębi, lecz budzi zarazem dziwne refleksje.

Największymi pacyfistami globu są... Anglicy, którzy zagarnęli pod panowanie imperjum brytyjskiego największe obszary ziem... cudzych. L... Niemcy, którzy o konieczności rozbrojenia świata trąbiają urbi et orbi, a potajemnie zbierają się i mobilizują na olbrzymią skalę, aby gdy będą już gotowi runąć, z czym się w ostatnich czasach niedwuznacznie zdradziła, przedewszystkiem na Polskę, a potem dyktować warunki „mądrej po szkodziu” Europie.

I jeżeli dla którego z państw powojennej Europy, głoszone przez Sherffa hasła są niezbędne — to właśnie w pierwszym rzędzie agresywnym od dziesiątka stuleci, chciwym, dyszącym zemstą i odwetem, Niemcom. A odpowiedź nas, rzeczywiście pacyfistycznie usposobionych, winno być uzbrojenie i gotowość od stóp do głów, ze słowami: „Tylko spróbujcie!” Takie tylko stanowisko względem czcicieli siły przed prawem, będzie dla nich hamulec i ochrona światu od straszliwej, niż ostatnia, katastrofy. To też, gdzie, jak gdzie — ale w Niemczech, sztuka Sherffa grana być winna codziennie, od stolicy począwszy, do najlżejszej mięszciny.

Niema w sztuce ani jednej kobiecej postaci, wszystkim 10 żołnierzom angielskim, a słucha się jej z zapartem tchem. Wstrząsający łańcuch wypadków na odcinku frontu, przepłata autor przerwami wewnętrznymi postaci głośnymi, a przedziwny humor, niby rakietą świetlną, przecina raz po raz, nagle i niespodziewanie najspokojniejsze momenty, ułatwiają wysłuchanie bez ostatecznej depresji ponurej tragedji wojennej.

Sztuka tak w inscenizacji jak i grze wyreżyserowana została z wielką dbałością o całość i szczegóły przez p. Wasilewskiego, który w głównej postaci dowódcy kompanji piechoty, kapitana Stanhope, w grze mocnej, przejmującej realizmem przeżyć i napięciem dramatycznym dał nową próbkę swych wysokiej miary zdolności. Pogodę, spokój zrównoważenie cichego i dobrego człowieka prof. Osborne’a, gotowego na śmierć straszną skoro tego wymaga obowiązek żołnierski, dał w grze opanowania i pełnej wyrazu p. Wyrcwic. Młodego, nieznanego okropności wojny nowicjusza, więc entuzjastę i romantyka Raleigh’a grał p. Wyrzykowski bez przesady w akcentowaniu młodości, niedoświadczenia i entuzjazmu chłopca.

Bardzo sympatyczną, szczerym humorem okraszoną sylwetkę grubasa-smakosza dał w por. Tretterze p. Jaskiewicz. Prostate żołnierską miał w roli pułkownika p. Kreczmar. Dopieinali obsady pp. Budzyński (Hibbert) i Lubiowski, który z roli wyborczej, w sztuce figury kucharza Masona wywiązał się świetnie. P. Sroczyński dobrze podkreślił strach i bezprzytomny wybuch porwanego jeńca.

Strona dekoracyjna („zespolu Reduty?”) oraz wszelkich efektów bitewnych, bez zarzutu.

Publiczność zwabiona rozgłosem sztuki stawiała się w komplecie wypełniając szczerze widownię.

Pilawa.

KRONIKA.

Pożar w więzieniu na Łukiszczkach.

Wczoraj o godz. 9-tej wiecz. miejska straż ogniowa została zaalarmowana wiadomością, iż w więzieniu na Łukiszczkach wybuchł pożar. Po pięciu minutach całe pogotowie straży ogniowej na czele z komendantem przybyło na miejsce pożaru.

Jak się okazało wskutek nieustalonych przyczyn w budynku warsztatów więziennych powstał pożar. Ogień objął całą podłogę obszernej sali, skąd dym wydostawał się kłębami na całe podwórze więzienne. Wieść o po-

rze lotem błyskawicy rozniosła się wśród „mieszkańców” Łukiszczek. Ludność zaczęła gromadzić się przed bramą więzienia. Wezwano policję, która zdołała tłum ciekawych usunąć. Tymczasem straż ogniowa przystąpiła energicznie do umiejscowienia pożaru. Po godzinnej akcji ratunkowej, pożar zdołano zlokalizować.

Władze więzienne wszczęły dochodzenie celem zbadania przyczyny pożaru i kto jest odpowiedzialnym za spowodowanie go. d

Z miasta.

— **Zebrańie komitetu uczczenia W. Ks. Witolda.** Jak się dowiadujemy, w najbliższym czasie zostanie zwołane plenarne zebrańie Komitetu uczczenia 500-nej rocznicy zgonu Wielkiego Księcia Litewskiego Witolda. Komitet ściślejszy już przygotował wnioski, ale powstrzymał się ze zwołaniem plenarnej zebrańia ogółu członków Komitetu ze względu na okres wakacyjny. (I)

— **Zakończenie „Tygodnia Strażackiego” w Wilnie.** Dnia 28 września (niedziela) odbędzie się:

Przy współdziałaniu i na terenie II-ich Targów Północnych w Wilnie, nadzwyczaj interesujące i piękne pokazy strażackie w następującym porządku:

O godz. 1 pp. Przemarsz zawodników łącznie z uczestnikami w historycznym pochodzie rozwoju pożarnictwa z Placu Łukiszkiego, przez ulice Mickiewicza i Plac Katedralny do terenu Targów Północnych.

O godz. 2 m. 30 pp. na terenie Targów Północnych (przy muszli koncertowej) początek zawodów jednostkowych w wielo-koju strażackim o mistrzostwo wojewódzkie.

Cenne nagrody z następującym programem:

a) Biegu 200 mtr. w pełnym uzbrojeniu po torze przeszkód (rowy, piotki, ściana, kładka),
b) Wspinanie się po drążku,
c) Sprawianie linij węzowej,
d) Przejście przez tunel.

O godz. 4 pp. Pokazy działalności najnowszymi sikawek i ga-

śnic chemicznych na Płonących obiektach.

O godz. 6 m. 30 pp. Figurewe ćwiczenia Wileńskiej straży zawodowej z płonącymi pochodniami.

Sprawy miejskie.

— **Projekt zużytkowania siły wodnej Wilji dla elektrowni miejskiej.** W ostatnim roku po doprowadzeniu do porządku sieci kabla podziemnego przez zamianę dawnego prądu stałego na nowy prąd zmienny oraz budowy nowej kotłowni i maszyn, zasilających turbo-zespoły, Magistrat mógł zadośćuczynić za potrzebami na energię świetlną.

Ilość abonentów z 9-ciu tysięcy przed dwoma laty docho- dzi obecnie do 17 tysięcy. W związku z tem sekcja techniczna Magistratu dąży do radykalnego potania kosztów produkcji prądu.

Rozpatrywaną jest obecnie sprawa ujęcia siły wodnej Wilji koło Szytan, by przez budowę hydro-elektrowni uzyskać tanższy prąd elektryczny.

Przewidywane jest, że z tego źródła otrzyma się siłę 15 tysięcy koni, (PH) dla wyprodukowania około 60 milionów kilowatów.

Obecnie produkuje się 10 milionów.

W tej sprawie w dniu wczorajszym odbyła się specjalna konferencja właściwych czynników samorządowych, przy udziale przedstawiciela konsorcjum

Na wyspach Sołowieckich.

Od czasu do czasu dochodzą wieści z tego piekła, jakim są dla nieszczęśliwych zesłańców wyspy Sołowieckie.

„Ostatnio przybył stamtąd do Finlandji pewien student medycyny, którego opis o stosunkach, panujących na „Sołówkach”, zamieszcza berlińskie pismo emigracji rosyjskiej „Rul”.

Więźniowie są przez czekistów w nieludzki sposób katowani O winie i rodzaju kary decyduje sam dozorca czekista.

Z kraju.

Towarzystwo śpiewacze „Hasło”

w niedzielę dnia 28 września r. b. urzędu w Wielkiej Rzeszy koncert, przeznaczając czysty dochód na rzecz Komitetu Budowy miejscowego Kościoła Parafjalnego.

Zważywszy chlubny cel oraz uwzględniając okoliczność, że T-wo opiera swą egzystencję wyłącznie na składkach członkowskich—musimy uznać występ ów za dowód chlubnej przedsiębiorczości T-wa.

Napad pod Niemenczynem.

W dniu wczorajszym w pobliżu Wilna na przejeżdżającego mieszkańca gminy niemenczyńskiej St. Kozłowskiego napadło kilku osobników, którzy zarzucili Kozłowskiemu na głowę płaszcz i w trakcie czego skradli mu 6 kg. masła.

Policia wszczęła dochodzenie celem wykrycia napastników. d.

Echa zbrodni we wsi Giełdnie.

W miesiącu sierpniu r. b. we wsi Giełdnie gm. miejszagolskiej zmarł nagle J. Korzeniowski.

da go tysiące much i komarów. Nieszczęśliwy początkowo wyje z bólu, a potem omdlewa; wówczas wrzuca się go do zimnego lochu, gdzie pozostaje tak długo, aż „oświadczy gotowość” podjęcia pracy z powrotem.

Opisujący cytuje czekistę Kandybina, który jest znany z katowania i wspaniałego rozstrzelania więźniów. W oczach opisującego pobit on pewnego więźnia tak, że po 4-miesięcznych mękach zmarł.

Polożenie kobiet jest okropne; mężatki są całkiem oddzielone od mężów i znajdują się zupełnie w mocy czekistów.

Ze Stoke-on-Trent podają w prasie londyńskiej sensacyjne szczegóły, prowadzące do rozwikłania ponurej zagadki śmiertelnych słodczy, które po wyjściu z fabryki rozeszły się do składów hurtowych i setek detalistów cukierniczych.

Władze policyjne - sanitarne stwierdziły, że fabryka wypuściła już na rynek znaczne ilości z gotowego zapasu słodczy w słoikach szklanych, i że do wyrobu tego użyto właśnie pudru ze skrzynki z napisem „London”.

Właściciel fabryki tłumaczył się, że skrzynie z pudrem nabył od dostawcy, który jest w tej chwili w Ameryce. Agenci stwierdzili, że część zatrutej partii w ilości około 40 słoików nabyły hurtownie w Henley. Po przeprowadzeniu dochodzenia u hurtowników, okazało się, że partje zdążyły już rozkupić detaliści.

Sport.

Kurs Instruktorski W. F.

Od 1 października Ośrodek W. F. organizuje 6 tygodniowy kurs instruktorski z programem lekkoatletycznym. Kurs dostępny jest wszystkim członkom P. W. z województwa wileńskiego.

Obok tego kursu Ośrodek W. F. ma zamiar przeprowadzić kurs gier sportowych, który potrwałby 2 tygodnie.

Najbliższe imprezy.

5 października mieć będziemy bieg naprzelą w Zakrecie o mistrzostwo okręgu wileńskiego, a 19 października na tej samej trasie odbędzie się bieg naprzelą o mistrzostwo Polski. Przepuszczając należy, że będziemy mogli urzecz najlepszych długodystansowców naszych. Szkoda tylko, że ostatnia dyskwalifikacja Petkiewicza po-

zbawi nas emocji pojedynku Kucociński—Petkiewicz przy akompaniamencie innych współzawodników. Ja. Nie.

I Regaty Żeglarskie L. M. i R. w Trokach.

I Regaty Żeglarskie odbędą się w niedzielę 28 b. m. Osoby życzące wziąć udział w regatach muszą się stawić o g. 9 rano na przystani Ligi. Dla publiczności wstęp wolny. Odjazd z Wilna autobusami z pl. Orzeszkowej co godzinę i pociągami o g. 8 i 8.50 r.

ROZMAITOŚCI.

Zamiast cukru — arsenik.

Ze Stoke-on-Trent podają w prasie londyńskiej sensacyjne szczegóły, prowadzące do rozwikłania ponurej zagadki śmiertelnych słodczy, które po wyjściu z fabryki rozeszły się do składów hurtowych i setek detalistów cukierniczych.

Władze policyjne - sanitarne stwierdziły, że fabryka wypuściła już na rynek znaczne ilości z gotowego zapasu słodczy w słoikach szklanych, i że do wyrobu tego użyto właśnie pudru ze skrzynki z napisem „London”.

Właściciel fabryki tłumaczył się, że skrzynie z pudrem nabył od dostawcy, który jest w tej chwili w Ameryce. Agenci stwierdzili, że część zatrutej partii w ilości około 40 słoików nabyły hurtownie w Henley. Po przeprowadzeniu dochodzenia u hurtowników, okazało się, że partje zdążyły już rozkupić detaliści.

Pani Jani Johnson z Chicago wystąpiła przeciw swemu małżonkowi ze sprawą rozwodową. Nie byłoby w tem nic dziwnego, gdyby nie przytoczony przez nią po-

tuistów w North-Staffordshire, West Cheshire i Shophire. Tylko nieznaczna partję z podejrzanego wyrobu udało się policji przytrzymać i opieczątować do śledztwa.

Pluskwy i... Sowiety.

Zawładnąwszy w sposób podstępny Gruzji bolszewicy niszczą ten kraj, dawniej kwitnący. Wszystko upada, wszędzie wkrada się nędza. Znany przed wojną przemysł jedwabniczy ledwie dyszy.

Pluskwy szczęśliwie przybyły podróżą morzem z Brindisi do Poti na Czarnym Morzu, gdzie wylądowały. Ale przy lądowaniu pluskw nastąpił... skandal.

— Nie wpuszczamy żadnych pluskw! Dosyć mamy swoich, krajowych!

Walka o pluskwy trwała długie miesiące i w rezultacie użędnicy celnicy w Poti musieli ustąpić. Z trudnością odszukano w składach cenne skrzynie, otworzone je uroczyście... przekonano się, że wszystkie włoskie pluskwy pozdychały z glodu.

— Nie wpuszczamy żadnych pluskw! Dosyć mamy swoich, krajowych!

Władze policyjne - sanitarne stwierdziły, że fabryka wypuściła już na rynek znaczne ilości z gotowego zapasu słodczy w słoikach szklanych, i że do wyrobu tego użyto właśnie pudru ze skrzynki z napisem „London”.

Właściciel fabryki tłumaczył się, że skrzynie z pudrem nabył od dostawcy, który jest w tej chwili w Ameryce. Agenci stwierdzili, że część zatrutej partii w ilości około 40 słoików nabyły hurtownie w Henley. Po przeprowadzeniu dochodzenia u hurtowników, okazało się, że partje zdążyły już rozkupić detaliści.

Pani Jani Johnson z Chicago wystąpiła przeciw swemu małżonkowi ze sprawą rozwodową. Nie byłoby w tem nic dziwnego, gdyby nie przytoczony przez nią po-

wód. Otóż pani Jani oświadczyła, że ma jej wymagać od niej stanowczo noszenia okularów, mimo, że posiada ona zupełnie zdrowe oczy i doskonały wzrok.

Niezwykły ten kaprys pana Johnsona, jak wyjaśniła jego małżonka na przewodzie sądowym, ma swą wyłączną przyczynę w skąpstwie jej męża.

Na to oświadczenie powódki, sędzia zupełnie słusznie wyraził pewne wątpliwości, co do jego prawdziwości. Bo jakże można oskarżać o skąpstwo tego, który najniepotrzebniej pragnie wydać pieniądze na zupełnie zbędny przedmiot, jaki w tym wypadku są okulary?

— Mał mój jest do tego stopnia skąpy, że mnie głodzi. „Twoje oczy zawsze chcą więcej, niż żołądek znieść może” — tak rzekł mi w końcu i przyniósł mi okulary o powiększających szklach. A teraz niech pan sędzia osądzi, czy jest ktoś w stanie najęść się kawalkiem mięsa, który tylko przez powiększające szklki wydaje się dużym?

Okończono ta poparta przez panią Johnson odpowiednimi świadkami, uznana została przez sędziego, jako zwyczajny szantaż stosowany przez pana Johnsona w stosunku do żony i stała się decydującym powodem udzielenia jej rozwodu.

Kronika II Targów Północnych.

Zamknięcie II Targów Północnych nastąpi w niedzielę 28 b. m.

W piątek 26 b. m. o godzinie 7-ej wiecz., pod przewodnictwem prezesa Komitetu Wykonawczego II Targów Północnych prezydenta miasta Wilna p. J. Polejewskiego, odbyło się posiedzenie Komitetu Wykonawczego. Na posiedzeniu tem między innymi rozpatrywana była prośba, podpisana przez większość wystawców, o przedłużenie terminu Targów Północnych.

Rozgrywka o Puchar Prechodni Targów Północnych.

Jesienny Turniej Tenisowy Wil. O. Z. L. T. o przechodni Puchar Targów Północnych, zapowiadany przez prasę miejscową na dzień 20 i 21-go b. m. ze względu technicznych musiał być odłożony i odbędzie się w dniach 27 i 28-go września r. b. to jest w nadchodzącą sobotę i niedzielę.

Otwarcie działu hodowlanego.

W sobotę 27 b. m. odbędzie się otwarcie działu hodowlanego Targów, którego dokona prezes Komitetu Honorowego Targów p. wojewoda wileński Raczkiewicz. Reprezentowany będzie minister rolnictwa p. dyr. Czekanowski, oraz obecni będą wojewodowie nowogródzki Beczkowicz i białostocki Kościalkowski.

Lemiszczyna — Szczekarków.

Zwycięzcy konkursu rolniczych wystawiających swoje eksponaty, na specjalne wyróżnienie zasługującemu „Lemiszczyna — Szczekarków”. Zarząd szkółek specjalne miejscowe odmiany sadzonek i drzew.

Pierwsze zakupy uszlachetnionych sadzonek zrobilo już w szkółkach miejscowe Wileńskie T-wo Ogrodnicze.

Z POGRANICZA.

Wysiedlenie z Litwy.

Na odcinku granicznym Marcinkańskie wysiedlono z granic Litwy 35-letnią Wł. Okolewiczową z 15-letnim synem.

W rejonie Olkienik wyrzucono na teren polski 46-letniego Bazylego Staszkiewicza i Marię Słowik. (d)

Aresztowanie komunistów.

Onegdaj na pograniczu polsko-sowieckim w rejonie Wilejki aresztowano podczas usiłowania nielegalnego przekroczenia granicy B. Mawczuka i J. Kraczyca, czynnych członków partji komunistycznej. (d)

Wykrycie szajki przemysłniczo-spiegowskiej.

Władze śledcze wspólnie z organami K. O. P. ujawniły wielką szajkę przemysłniczo-spiegowską, działającą w rejonie Baklarzowa i Filipowa. Aresztowano 7 osób. Dalsze dochodzenie w toku.

GIEŁDA

Table with exchange rates and market news. Includes: WARSZAWA 25.IX (Pat.), Waluty i dewizy, Dolar, Nowy York, Londyn, Szwajcaria, Sztokholm, Berlin, Gdańsk, Akcje, Bank Polski.

MIĘSKI KINEMATOGRAF Sala Miejska, ul. Ostrobramska 5

DZWIĘKOWY KINO-TEATR «HELIOS» ulica Wileńska 38, tel. 926.

DZWIĘKOWY KINO-TEATR «HOLLYWOOD» MICKIEWICZA 10/22

KINO-TEATR „LUX” ul. Mickiewicza Nr. 11.

POLSKIE KINO „WANDA” ul. WIELKA 30. Tel. 14-81.

Kino Kol. „OGNISKO” Dział i w dniu następnym Wielki film Paramounta Na zgrabnej drodze

«Martwy węzeł» (CHIŃCZYK) Sensacyjny dramat w 10 akt. W roli gl.: Elina Sol, Jola Jolanta, K. Junosza-Stepowski i Weri Prati (J. Plater-Zyberk).

Dzisiaj początek o godz. 2-iej Arcydzieła dźwiękowe, które wzbudziło zachwyty całego świata. Nierzówn. Mistrz Pieśni. Mistrz Rytmu. Tragedja duszy ludzkiej. W roli kobiecej prześlizgnia MAY RVOY. NAD PROGRAM: Rewelacyjny dodatek dźwiękowy. Dla młodzieży dozwolone.

Dzisiaj początek o godz. 2-iej. CUDO FILM POGANIH w roli głównej bożyszcze kobiet RAMON NOWARRO który w swych wszystkich oczarował. Cale Wilno będzie śpiewać „Miłosną Pieśń”. Arcydzieło to było wyświetlane w Warszawie w ciągu 7 miesięcy. Ceny niższe tylko na 1-wszy seans. Ostatni seans o godzinie 10 m. 30.

Zupełnie nowa kopja. Dział Monumentalny dramat w-g nieśmiertelnego arcydzieła VICTORA HUGO Dzwonnik z Notre Dame 2 SERJE 12 akt. RAZEM. W roli głównej mistrz maski, ulubieniec starych i młodych, nagle zmarły s. p. LON CHANEY. Początek o g. 4-iej. Ceny miejsce od 40 gr.

Dzisiaj Nieporównane arcydzieło ze złotej serjii Superfilm o wybitnej wartości artystycznej p. t.: Don Juan (WIEŻA MIŁOŚCI) Epokowy dramat w 12 akt. W rol. gl.: największy i najpiękniejszy tytan ekranu John Barrymore, Helena Costello i Mary Astor.

Dział i w dniu następnym Wielki film Paramounta Na zgrabnej drodze

Potrzebna uczenica do introligatorni lat 14, bez rodziców lub opiekunów nie przychodzić Adres w Dzienniku Wilńskim.

Józef Kopeć abs. inżynier. miern. plany, pomiary, parcelacje. Wilno, Litewska 14 (kolo cerkwi). 3867-2

DE PRAC bielizna na dom, lub mogą być do wszystkiego, jako służąca przychodząca. Świadczenia posładam. Płwna 11 m. 15 Hryhorowicz. gr0

POTRZEBNA służąca do wszystkiego z dobrem gotowaniem do jednej osoby. Zgłaszać się ul. Dąbrowskiej 10 m. 3 od 8 i pół - 9 i pół rano i od 4-5 pp. 911-1

Poszukuję posady gajowego, furmana lub innej pracy w majątku. Jestem młody, zdrowy, p. Skrzybowce, Wielkieszczołniany, Piotr Rodkiewicz. gr1

ŚWIATŁO, dzwonki, motory urzędza, reperuje elektryk concessionowany TADEUSZ FABI-SZEWSKI Wilno, Portowa Nr. 8. 3029-15

Szczyt rozgarnienia. — Mam wujka, tak rozgarnionego, że staje przy przystanku i usiłuje wejść do tramwaju, który jeszcze nie nadjechał. — To Jeszcze nie. Moja ciotka jest tak rozgarniona, że zapala za pałkę, chcąc sprawdzić, czy zapaliła już elektryczność.

FRANCUSKI za pokój. Wszelkstronnie (wyższe zagraniczne wykształcenie). Ofiarna 4, m. 5. 3027-00

Nancytelka wyjedzie przygotować chłopców do 1-iej kl. gimn. O. O. Jezulów. Posiada praktykę b. dobre świadczenia Jagiellońska №2-a p. Kielszczyk. 923-1

ROZNE Wszelkie oszczędności lokujemy bezpłatnie na hipotekę miejską lub ziemską. Dom H-K. „Zachęta” Mickiewicza 1, tel. 9-05. 298-08

Kamienica dochodowa w śródmieściu do sprzedania w ciągu 3 dni za gotówkę o 25 tysicy złotych niżej wartości. Dowiedzieć się: Antokol 62 m. 3 tydzień między godz. 3-4. 928

To nie tak łatwo. Iksiński dowiedział się że przyjaciel jego umarł

OBADY zł. 1 gr. 50 domowe zdrowe Tatarska 17 m. 3. gr3

Demoniczny uwodziciel. Pewien podstarzały młodzieniec uchodzący za poręczera serc niewieścich jest głęboko przekonany, że żadna kobieta nie ostoi się ani jego „oczom demona”, ani piomieniom słowom. — „Jakoś nie ma pan dziś apetytu...?” — zwraca się do niego uroczą pani domu. — Młodzian łysnął białkami i przewiercając ją nawyłot powiada: „Gdy się patrzy na panią, człowiek poprostu traci apetyt...”

KUPNO-SPRZEDAŻ Z powodu wyjazdu do sprzedania stół i ramy mahoniowe, różne rzeczy brązowe, obrazy olejne, skrzypce starożytne i inne antykwarja. Węglienna 2, m. 2. 926

POWOZY uprząże i konie do sprzedania Szepteykiego 5. 929-2

SPRZEDAM kota czarnego - angora, niewiedziące piękne, i psa wyzła. bardzo złego ul. Wileńska 11 - 2 Kursy Kroju

Wyrachowany. Żona pana Gnojkielwicz jest cenioną śpiewaczką. Jeśli wieczorem nie występuje, śpiewa kolysanki swej córce. Kiedyś powiada Gnojkielwicz: — To dziecko ogromnie dużo nas kosztuje. — Jakto? — No, bo przecież za zł. Wiadomość „Polkres” każdy swój występ po 200 zł. 935 tych

PRZEPROWADZKI C. HARTWIG S.A.

HEMOROIDY STAN ZAPALNY KRWAWIENIE SWEDZENIE USUWA HEMORIN KLAWE

Majątek Wielkie Soleczniki poszukuje solidnego odbiorcy na większą ilość mleka dostarczanego do Wilna. — Zgłoszenia nadsyłać do Zarządu: poczt. W. Soleczniki. 186-6

Firma J. DOBICKA I S-ka (właściciele J. Dobicka i J. Januszewski) w sklepie swoim przy ulicy Wileńskiej Nr. 33. Posiada znaczny wybór materiałów wełnianych, jedwabnych, bawełnianych, płótna różne, koldry, kapy, chustki, ręczniki i t. p. jak zwykle po cenach umiarkowanych. 3612-29-1

AKUSZERKI — Słyszałem, że Bi-blox, umierając, wszystko co miał zapisał zakładowi dla sierot. — To ładnie z jego strony. A czy dużo zo-Przymuje od godz. 9 do 5, stawij? WZP69 — Siedmioro dzieci.

DO SPRZEDANIA dwie pary walców młyńskich. pozostałe z licytacji: 2 taksówki, 2 pianina, fortepian 600 zł., kasy ogniotrwałe, opony samochodowe, kredens, 2 kandelabry brązowe, różne żyrandole elektryczne, kilka pierścionków z brylantami, broszka brylantowa, dywan, różne swetry i jedwabie, serwis z porcelany starożytnej angielskiej, 600 tomów ksiązek beletrytyki, różne palta i garnitury używane, Maszyna Remington Fontable i elektroflux. LOMBARD Biskupia 12. 622 20

Mieszkania i pokoje — Cóż to, Waciu, nie cieszysz się zabawkami, które dostałeś na imieniny? — Owszem, cieszę się. Ale myślę, ile razy dostanę w skórę, zanim to wszystko potłukę.

Mieszkanie z 4-ch pokoi do wynajęcia. Antokolska 106. 915-2

Mieszkanie 3 pokojowe z kuchnią odremontowane do wynajęcia. Dominikańska 8 m. 2. Od godz. 2-4 pp. 2

Poszukuję pokoju z kuchnią lub 2 pokojowego mieszkania Zamkowa 16, właścicielka Marja Galińska. 932-1

PRACA Bez wrazenia. Jak przesyłał twoje wczorajsze zaręczyny? — pyta jeden przyjaciel drugiego. — Jak zwykle, bez najmniejszego wrazenia.

LETNISKA. pod Wilnem przy st. kol. nadające się na zimowe mieszkanie sprzedamy za 1000 dol. Wileńskie Biuro Komisowo-Handlowe Mickiewicza 21 tel. 152.

Letnisko pod Wilnem przy st. kol. nadające się na zimowe mieszkanie sprzedamy za 1000 dol. Wileńskie Biuro Komisowo-Handlowe Mickiewicza 21 tel. 152.

Wszelkie oszczędności lokujemy bezpłatnie na hipotekę miejską lub ziemską. Dom H-K. „Zachęta” Mickiewicza 1, tel. 9-05. 298-08

ROZNE KONCERT codziennie od 12-2 i 4-6 w Głównym Pawilonie II Targów Północnych w Wilnie urzędza F-ma K. Dąbrowska WILNO ul. Niemecka 3, m. 6 celem zademonstrowania najlepszych fortepianów i pianin krajowych i zagranicznych. Udział biorą: prof. A. Zankiewiczowa i prof. K. Pliśko Ranuszewiczowa.

SPRZEDAM biurko męskie, stojący zegar, waga. Objazdowa 6 m. 7. 895-52

OGIER pół krwi arab cenny kasztan z rodowodem wierzchowice reprodaktor — do sprzedania Wilno—Ul. Zygmunto-wska Nr. 8 m. 6—od g. 14-16-tej. 901-0

Pianina i fortepiany pierwszorzędnych firm do wynajęcia. Trocka 1, m. 1 Jakób Wajnbrn. Tamże dziesiątą pokój zdany na biuro do wynajęcia. 899-0

WĘGIEL I DRZEWO poleca KOŚCIĄRKOWSKI Wileńska 22 tel. 12-46.

Do założenia przemysłowego przedsiębiorstwa poszukuję spółnika z kapitałem od 6000-10000 zł. Wiadomość „Polkres” każdy swój występ po 200 zł. 935 tych